

Homoseksualiteit – hermeneutiese skuif?

A. Enkele Gereformeerde Hermeneutiese vertrekpunte en reëls

Op die basis van 2 Petrus 1:20-21 en Art 2-7 NGB staan ons by die volgende reëls vir Skrifuitleg en –toepassing (vir 'n volledige uitwerking hiervan sien dr. S Greijdanus se *Schriftbeginselen ter Schriftverklaring*):

- Die Woord van God is deur die Heilige Gees geïnspireer en daarom onfeilbaar.
- Die Skrif het Goddelike gesag en ons moet dit as sodanig erken.
- Die Skrif is genoegsaam vir alles wat ons vir ons saligheid moet weet.
- Alles in die Skrif het betrekking op Christus.
- Die Skrif is die altyd-geldende Woord van God en nie die pasklaar antwoord vir elke lewensvraag of saak waarvoor ons nuuskierig is nie.
- Skrif moet met Skrif vergelyk word.
- Tekste wat vir die mens minder duidelik is moet in die lig van duidelike tekste uitgelê en toegepas word.
- Die Skrif is tydgerig maar nie tydgebonde nie.
- Die literatuursoort van elke Bybelboek en Bybeldeel moet onderskei en as sodanig verstaan en toegepas word (histories, profeties, wysheidsboeke, gelykenisse, ens.)
- Ons moet vanaf die Skrif na ons omstandighede toe werk en nie vanaf ons omstandighede na die Skrif toe nie.

B. Besluit insake Homoseksualisme en saamwoon

Nasionale Sinode 2003 (Acta 748-752)

26.5 BESKRYWINGSPUNT VAN DIE SUIDELIKE PARTIKULIERE SINODE : MORELE STANDAARDE-SEKSUALITEIT (Artt.8, 140, 206)

A. Ds. CS Grobler stel die Beskrywingspunt.

B. **Besluit:** Die Beskrywingspunt word verwys na die Kommissie : Samelewing.

C. Ds. JH Howell rapporteer namens die Kommissie : Samelewing.

D. BESKRYWINGSPUNT

Die Nasionale Sinode word versoek om die volgende Beskrywingspunt te oorweeg vir onmiddellike hantering hetsy deur Deputate of op 'n ander wyse.

Dat die GKSA by monde van die Nasionale Sinode 'n duidelike en Skrifgefundeerde motivering bied vir die afwysing van buite-egtelike en homoseksuele omgang en hoe mense wat sulke praktyke beoefen, pastoraal bedien moet word.

1. Agtergrond

As agtergrond word verwys na die huidige situasie:

- a) Die geskrewe en elektroniese media se ophemeling/goedkeuring van heteroseksuele buite-egtelike, voorhuwelikse en homoseksuele omgang asof dit normaal en aanvaarbaar behoort te wees.
- b) Die samelewing wat heteroseksuele buite-egtelike en voorhuwelikse omgang nie afkeur en as onaanvaarbaar beskou nie, maar stilswyend aanvaar as normaal, soms ook deur ouers wie se kinders by sulke dade betrokke is. Somtyds is van die ouers self betrokke by hierdie praktyke en die gevolg is dan dat die kinders nie reg opgevoed word nie.
- c) Die samelewing wat steeds mense met homoseksuele neigings verstoot en verguis.
- d) 'n Nuwe neiging om aparte kerke te stig waar homoseksuele persone aanvaarbaar sal wees, asof hulle nie in die gewone kerke welkom is nie.
- e) Die stilswye oor hierdie sake deur die Christelike kerke in die algemeen.
- f) Die dringende behoefte aan morele waardes in ons land.
- g) Die gruwelike verdraaiing van God se Woord om homoseksuele dade goed te keur. Dit is baie duidelik veral in die briefwisseling in Die Burger en die literatuur.

2. Motivering

2.1 *So sê die Here*

Die Skrif is in die onderstaande tekste in die Ou en Nuwe Testament baie duidelik oor buite-egtelike seksuele omgang en homoseksuele omgang naamlik dat dit die begin bedoeling (doel) van die skepping van die man en vrou mis, soos beskryf in Genesis 1 en 2, en daarom sonde is en dat dit vir die Here afskuwelik is. Onthou dat ons Here Jesus in sy antwoord in Matteus 19 oor die egskeiding juis terug verwys het na Genesis 2 oor die bedoeling van die skepping van die man en vrou en wat God oor hulle gesê het. Die Kerk van die Here Jesus moet dus dieselfde doen.

Genesis 1:27; Genesis 2:24; Matteus 19: 4 tot 6; Levitikus 20:10; Levitikus 20:13; Romeine 1:25 tot 28; 1 Korintiërs 6:18; 1 Korintiërs 6:9 en 10.

2.2 *Christus se verlossing*

Christus se verlossing is vir alle mense dus ook vir ware gelowige homoseksuele en ware gelowige heteroseksuele mense. Mense met homoseksuele neigings wat ware gelowiges is, wat 'n bekeerde lewe lei, wat hulle beywer vir die wil van God en vir die Koninkryk van God, is net so deel van die Een Kerk van Christus soos enige ander ware gelowige. As die Kerk van Christus mag ons nie sulke mense verwerp nie, maar moet ons hulle in liefde opneem in die volle gemeenskap van die plaaslike kerk. Onthou die optrede en woorde van ons Here Jesus Christus in Johannes 8 waar 'kerk en samelewing', die vrou wat owerspel gepleeg het, in die openbaar verguis het. Jesus doen hier twee belangrike dinge wat die kerk van Christus moet navolg: (i) Hy veroordeel nie die vrou nie, Hy verwerp haar nie en (ii) Hy wys haar op 'n weg wat reg is. Die gelowige homoseksuele persoon moet ook worstel met sy sondige begeertes net soos enige ander gelowige.

Johannes 8:10 en 11; Romeine 1:17; Romeine 3:21 en 22; Johannes 3:16; Johannes 3:36.

2.3 Menslike waardigheid

Die mens se menslikheid, sy persoon, sy selfrespek en sy integriteit verduur 'n verskriklike aanslag deurdat mense voorgestel word as seksvoorwerpe. Mense word gereduseer tot hulle seksuele drifte terwyl 'n mens opsigtelik veel meer as dit is. Die boodskap moet tuisgebring word dat mense met mekaar mors, mekaar degradeer, uitbuit en verneder. Hierdie aspek is baie duidelik as ons kyk na wat rondom ons gebeur: jeugseks, kindermisbruik, seksuele teistering en verkragting, troueloosheid in seksuele verhoudings ens. Al hierdie verskynsels kan teruggelei word na 'n diep minagting vir die mens as persoon en sy waardigheid. Psalm 8:6

2.4 Getuienistaak

Die taak om sulke dinge aan te spreek lê op die pad van elke individuele lidmaat wat voortdurend daarin opgeskerp moet word. Die prediking behoort daarop gerig te wees om lidmate toe te rus vir die daaglikse probleme en vraagstukke en die lidmaat behoort hom in sy daaglikse omgang teenoor die sekulêre wêreld te kan verantwoord. Maar in die huidige tyd is dit belangrik dat die Kerk van Christus as instituut ook die Christelike stem laat hoor oor enige sake waar die Wet van God oortree word of waar die Christelike alternatief die beter alternatief is.

In vandag se tyd waar kommunikasie so vinnig plaasvind, is dit uiters belangrik dat die Kerk van Christus en sy lidmate paraat moet wees en pro-aktief moet optree. In hierdie getuienis behoort alle ander Christelike kerkgemeenskappe opgeroep te word om hierdie getuienis in die openbaar te ondersteun sodat die stem van alle Christene daardeur gehoor kan word.

2.5 Aan wie moet die getuienis gerig word?

- a) Aan alle lidmate om hulle opnuut op te skerp. Veral ouers met skoolgaande kinders moet opnuut opgeskerp word oor wat die Here in sy Woord van bostaande praktyke sê. Die belangrikheid van seksuele voorligting aan kinders deur die ouers self, is uiters belangrik in hierdie tyd van morele verval, veral in wat ons en ons kinders op die TV sien en wat as normaal voorgehou word.
- b) Gemeentes en lidmate moet opgeskerp word om uit te reik na gelowige homoseksuele persone, aan hulle die verlossing deur Christus verkondig, hulle op die regte pad wys ooreenkomstig die Skrif en hulle te aanvaar in die volle gemeenskap van die gemeente. Ons mag hulle nie verwerp of selfs in ons privaat gesprekke verguis nie, want geen mens is sonder sonde nie. Dit is ook nie nodig dat persone met homoseksuele neigings uitgesonder moet word asof hulle spesiale behandeling behoort te kry nie.
- c) Aan alle Regeringsowerhede, die openbare media en alle Christelike kerkgemeenskappe. Die ander kerkgemeenskappe moet opgeroep word om hierdie getuienis in die openbaar te ondersteun sodat die stem van alle Christene daardeur gehoor kan word.
- d) Hierdie getuienis moet aan die wye publiek bekend gestel word deur 'n openbare mediavystelling. Daar sal 'n onderskeid gemaak moet word tussen die getuienis wat gerig word op Christelike kerke met die oog op 'n eenvormige standpunt oor seksualiteit, en aan die anderkant teenoor die breër samelewing.

Ons moet in gedagte hou dat die breër samelewing 'n gesekulariseerde karakter het wat nie met 'n paar Bybeltekste oortuig sal kan word nie. Mense moet aangespreek word in 'n taal en op 'n wyse wat hulle sal verstaan en hulle moet met sekere beginselbegrippe oortuig word sodat die getuienis by hulle aanklank sal vind. Die konklusie by so 'n getuienis aan die breë samelewing moet altyd wees dat die gebod van die Here gesond en heilsaam is vir die mens.

Skrifverwysings

- Genesis 1:27: God het die mens geskep as sy verteenwoordiger, as beeld van God het. Hy die mens geskep, man en vrou het Hy hulle geskep.
- Genesis 2:24: Daarom sal 'n man sy pa en ma verlaat en saam met sy vrou lewe en hulle sal een (vlees) word.
- Matteus 19:4 tot 6 Jesus het hulle geantwoord: "Het julle nie gelees dat die Skepper hulle van die begin af man en vrou gemaak het nie? Daarby het God gesê: 'Daarom sal 'n man sy pa en ma verlaat en saam met sy vrou lewe en hulle twee sal een wees.' Hulle is dus nie meer twee nie, maar een.
- Levitikus 20:10: "Iemand wat egbreuk pleeg met die vrou van 'n medeburger, moet doodgemaak word. Dit geld vir die man en ook vir die vrou wat egbreuk pleeg."
- Levitikus 20:13: "Twee mans wat homoseksueel verkeer, doen 'n afskuwelike sonde. Hulle moet doodgemaak word. Hulle verdien die dood."
- Romeine 1:25 tot 28: "Dit is hulle wat die waarheid van God verruil vir die leuen. Hulle dien en vereer die skepsel in plaas van die Skepper, aan wie die lof toekom vir ewig. Amen. Daarom gee God hulle oor aan skandelige drifte. Hulle vroue verander die natuurlike omgang in 'n teennatuurlike omgang. Net so laat vaar die mans ook die natuurlike omgang met die vrou en brand van begeerte vir mekaar. Mans pleeg skandelikhede met mans en bring oor hulleself die verdiende straf vir hulle perversiteit." En wat verder volg.
- 1 Korintiërs 6:18: "Julle moet niks met seksuele losbandigheid te doen hê nie. Elke ander sonde wat 'n mens doen, vind buite sy liggaam plaas, maar iemand wat seksueel losbandig lewe, vergryp hom aan sy eie liggaam."
- 1 Korintiërs 6:9 en 10: "Moenie julleself mislei nie: geen onsedelikes of afgodsdienaars of egbrekers of mense wat homoseksualiteit beoefen of diewe of geldgieriges of dronkaards of kwaadpratere of bedrieërs sal deel kry aan die koninkryk van God nie."
- Johannes 8:10 en 11: "Mevrou, waar is hulle? Het nie een van hulle die oordeel oor jou voltrek nie?" "Niemand nie, Here" sê sy. Toe sê Jesus: "Ek doen dit ook nie. Gaan, maar moet van nou af nie meer sonde doen nie".
- Romeine 1:17: "In die Evangelie kom juis tot openbaring dat God mense van hulle sonde vryspreek enkel en alleen omdat hulle glo. Dit is soos daar geskrywe staan: "Elkeen wat deur God vrygespreek is omdat hy glo, sal lewe".
- Romeine 3:21 en 22: "Dit is die vryspraak wat nie verkry word deur die Wet te onderhou nie, maar deur in Jesus Christus te glo. God gee dit sonder onderskeid aan almal wat glo."
- Johannes 3:16: "God het die wêreld so lief gehad dat Hy sy enigste Seun aan ons gegee het, sodat dié wat in Hom glo, nie verlore sal gaan nie, maar die ewige lewe sal hê."

- Johannes 3:36: “Wie in die Seun glo, het die ewige lewe; wie egter aan die Seun ongehoorsaam is, sal die lewe nie sien nie, maar die straf van God bly op hom.”
- Psalm 8:6: “U het hom net ‘n bietjie minder as ‘n hemelse wese gemaak en hom met aansien en eer gekroon.”

Besluit: Daar word gevolg gegee aan die Beskrywingspunt.

Aanbevelings

1. Die volgende verklaring word ter oorweging aan die Sinode voorgehou
  - 1.1 Die Gereformeerde Kerke neem sterk standpunt in teen alle vorme van buite-egtelike en homoseksuele omgang. God se Woord wys die monogame huwelik tussen ‘n man en ‘n vrou aan as die grense waarbinne die Godgegewe seksualiteit beoefen moet word. Gelowiges en alle mense word daartoe opgeroep om almal binne die kerk en samelewing met liefde en bewoënheid, deur woord en voorbeeld, op te roep tot ‘n heilige en God-erende uitlewing van die seksuele lewe.
  - 1.2 In Jesus Christus is daar (soos met enige ander sonde) verlossing vir persone wat buite-egtelike en homoseksuele praktyke beoefen het. Deur die krag van God se Heilige Gees kom daar berou en is ‘n heilige lewe moontlik. Persone met homoseksuele neigings moet soos alle ander mense met die nodige pastorale bewoënheid hanteer en toegerus word om ook ten opsigte van hulle seksuele lewens getrou aan God se Woord te lewe.

Besluit: Goedgekeur.

C. Is Paulus homo-onvriendelik?

Verkorte Afrikaanse weergawe van Artikel van dr. Renier Sonneveld in “Ongemakkelike teksten van Paulus” (ISBN 978-90-5881-674-0)

Paulus se redenasie in Romeine 1 is eenvoudig

Wie in God glo word gered, maar ongelowiges word deur God gestraf (1:16-18)

Dit is regverdig, want elkeen kan God ken (1:19-23,25,32)

As jy, nieteenstaande die feit dat jy die enige ware God kan ken, Hom verruil vir die afgode, dan straf Hy jou deur jou “oor te lewer” aan jou eie sondes (1:24, 26-31)

Die straf word in ons huidige lewe voltrek en mense bring dit oor hulleself. God se enigste rol lê hierin dat Hy die sondaarmens nie teen homself beskerm nie.

In hierdie raamwerk staan die berugte opmerking oor homoseksualiteit (1:26-27), die eerste en uitvoerigste voorbeeld in 'n ry van sondes wat mense hulleself aandoen.

Beskou Paulus homoseksualiteit as sonde? Nee, hy beskou dit as straf op sonde. Dit is 'n gevolg van die feit die mens God verlaat. God gee mense om hom nie ruimte te gee nie.

Die straf op sonde is die sonde self: die sonde word nie ingeperk nie. Paulus keur die homoseksuele praktyke in Rome dus inderdaad sterk af. Hy tipeer dit as ontierend, ontugtig, verwerplik – kenmerkend van 'n samelewing in verval

Daar is baie pogings aangewend om 'n alternatiewe uitleg vir die uitsprake van Paulus te gee.

Gaan dit dalk oor sogenaamde pederastie: seks tussen volwasse mans en seuns? Die beswaar teen so 'n uitleg is dat daar ook na vrouens verwys word en so-iets het by vrouens nooit voorgekom nie.

Daar word gevra of dit hier oor tempelprostitusie gaan. Die antwoord is dat Paulus oor die algemeen oordeel, nie oor 'n spesifieke saak soos rituele seks in afgodstempels nie.

Maar daarmee is alles nie gesê nie. Die christelike etiek kopieer nooit geboeie uit die Bybel klakkeloos na die huidige praktyk toe oor nie.

Kontekste moet met mekaar vergelyk word. Dit word hermeneutiek genoem, die kuns van interpreteer en toepas.

In die teks is daar 'n merkwaardige kinkel. Paulus tipeer homoseksuele daade verrassend genoeg as 'n vorm van “verruil”, en “loslaat”. Hierdie mense het eers 'n natuurlike omgang gehad en dit toe in 'n stadium vervang, verruil met 'n teennatuurlik omgang.

Die formulering sluit aan by die voorafgaande, waarin Paulus beskryf hoe daardie mense in 'n stadium die Skepper ingewissel, verruil het vir skepsels(1:23-25). Dieselfde mense wat God inruil vir afgode, ruil ook hulle seksualiteit in/om.

Paulus se redenasie en woordkeuse suggereer (niks meer as net dit nie) dat hy die omruiling van seksuele oriëntasie as 'n *keuse*, 'n *vrywillige saak* sien. Net soos wat mense vir of teen God kies, kies hulle vir of teen homoseksualiteit. As 'n mens dit in ons moderne tyd vertaal: Paulus

veronderstel skynbaar dat diegene wat homoseksuele kontak soek en het eintlik heteroseksueel van aard is.

Hier lê die hermeneutiese knooppunt. Het Paulus dit oor dieselfde saak as wat ons meen ons dit het? Eers gedurende die laaste tientalle jare is daar deur ondersoek vasgestel dat 'n homoseksuele oriëntasie grotendeels aangebore is en dus allermens 'n vrywillige keuse is. Paulus was beslis nie naïef nie. Wat hy waargeneem het, kon hy beredeneerd tipeer as “verruil”. Dit blyk ook uit die talle buite-Bybelse beskrywings oor die destydse kultuur. Wanneer ons as hedendaagse Bybellesers so 'n beskrywing lees, moet ons dus dink aan heteroseksuele mense wat ook homoseksuele kontakte soek. Dit moet afgekeur word. Maar oor mense wat homoseksueel gebore is en dit uitleef, maak Paulus geen uitspraak nie.

Hoe moet daar oor homo's geoordeel word? Met alle versigtigheid. Na sy berugte deel oor homoseksualiteit vervolg Paulus meteen met “Daarom is jy, o mens wat oordeel, wie jy ook mag wees, sonder verontskuldiging; want waarin jy 'n ander oordeel, veroordeel jy jouself” (2:1).

Die pyn van baie christelike homo's is dat dat hulle in die verlede oneweredig geoordeel is. Hulle moes groot offers bring, terwyl heteroseksuele mense nouliks enige offer moes bring. Die agt verse in die Bybel oor homoseksualiteit het meer aandag gekry as die honderde oor geldbesteding.